

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen
- Definitieve goedkeuring

1. INHOUDELIJK

De Vlaamse Regering keurde het voorontwerp van besluit betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen principieel goed op 16 maart 2018 (VR 2018 1603 DOC.0255). Op 4 mei 2018 verstreekte de Raad van State advies over dit ontwerp (adviesnummer 63.197/3).

Met het voorliggende ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, wordt uitvoering gegeven aan de bepalingen in het decreet over het lokaal bestuur betreffende de volksraadpleging.

Voor een uitgebreidere toelichting bij de inhoud van voorliggend ontwerp van besluit wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring (VR 2018 1603 DOC.0255/1).

Deze nota gaat voornamelijk in op het advies van de Raad van State.

2. ADVIES RAAD VAN STATE

De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft op 4 mei 2018 advies uitgebracht bij dit voorontwerp van besluit (adviesnummer 63.197/3).

In zijn advies maakt de Raad van State een opmerking bij de tekst van artikel 4, vijfde lid, artikel 15, derde lid, en artikel 18, eerste lid, van het voorontwerp van besluit.

De Raad van State merkt op dat er op Vlaams niveau geen uitdrukkelijke decretale bepaling voorhanden is om een eed op te leggen en om daarvoor een formule vast te stellen voor de lokale volksraadplegingen, terwijl artikel 192 van de Grondwet voorziet in een legaliteitsvereiste ter zake. Volgens de Raad van State volstaat een algemene delegatiebepaling om de nadere procedureregels voor het houden van een gemeentelijke volksraadpleging vast te stellen in casu niet.

Om tegemoet te komen aan deze opmerking worden de bepalingen opgenomen in de artikelen 4, vijfde lid, en 15, derde lid, van het voorontwerp van besluit niet hernomen in het voorliggende ontwerp van besluit. In artikel 18, eerste lid, van het ontwerp van besluit wordt de verwijzing naar artikel 152 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet eveneens niet hernomen.

Verder formuleert de Raad van State een opmerking bij artikel 26 van het voorontwerp van besluit, waarin de artikelen 255 tot 260 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet (LPKD) van overeenkomstige toepassing worden verklaard op de organisatie van een volksraadpleging. Volgens de Raad van State kunnen de voormelde bepalingen van het LPKD niet bij besluit van de Vlaamse Regering van overeenkomstige toepassing worden verklaard op de organisatie van een volksraadpleging. Het legaliteitsvereiste opgenomen in artikel 129, §1, 1° van de Grondwet bepaalt immers dat dit de bevoegdheid is van de decreetgever. Om gevolg te geven aan deze opmerking van de Raad van State wordt de bepaling opgenomen in artikel 26 van het voorontwerp van besluit niet hernomen in het voorliggende ontwerp van besluit.

De Raad van State maakt de opmerking dat het voorontwerp van besluit enerzijds artikelen bevat waarin autonome procedureregels, geïnspireerd op het LPKD, worden opgenomen, en, anderzijds artikelen waarin bepalingen uit het LPKD en het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 van overeenkomstige toepassing worden verklaard. Deze vermenging van twee wetgevingstechnische technieken zou de coherentie en duidelijkheid niet bevorderen.

Het uitgangspunt van voorliggend ontwerp van besluit is evenwel om de procedureregels voor de organisatie van een volksraadpleging zoveel mogelijk af te stemmen op de regels voor de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen. Daarom wordt maximaal gewerkt met verwijzingen waarbij de overeenkomstige regels van het LPKD van toepassing worden verklaard. Dit is evenwel niet overal mogelijk gebleken. Soms zou het van toepassing verklaren van overeenkomstige bepalingen uit het LPKD ertoe leiden dat de leesbaarheid en helderheid van de tekst werd gecompromitteerd. In die gevallen worden de procedureregels neergeschreven in de tekst, geïnspireerd op de overeenkomstige bepalingen van het LPKD. Als voorgesteld door de Raad van State, wordt artikel 16, eerste lid, 4°, van het voorontwerp wordt aangepast. De andere voorstellen worden niet meegenomen omdat de bepalingen voldoende duidelijk en coherent zijn.

De Raad van State merkt tevens op dat er geen mogelijkheid is voor de (potentiële) deelnemer aan een lokale volksraadpleging om bezwaar aan te tekenen, terwijl deze mogelijkheid wel voorzien is voor de kiezer (deel II, titel VI LPKD).

De huidige regeling betreffende de gemeentelijke volksraadpleging voorziet ook geen bezwaarprocedure tegen de lijst met potentiële deelnemers. Het feit dat nu op procedureel vlak verder afgestemd wordt tussen de lokale verkiezingen en de volksraadpleging, impliceert niet dat het nu wel aangewezen is om een bezwaarprocedure te voorzien. Het verschillende karakter van enerzijds de lokale en provinciale verkiezingen (vaste zesjarige cyclus, opkomstplicht, verkiezing van het democratisch representatieve orgaan van het bestuur) en de volksraadpleging (instrument van burgerparticipatie, geen plicht tot deelname, noodzakelijk dat het snel kan worden ingericht naar aanleiding van een actueel dossier) is de reden om de bezwaarprocedure ook nu niet te voorzien in voorliggend ontwerp van besluit. Het overnemen van de procedure uit het LPKD zou het traject van de volksraadpleging namelijk kunnen verlengen en verzwaren, wat de vereiste vlotte werking van dit instrument van burgerparticipatie niet ten goede zou komen.

De Raad van State merkt op dat in artikel 28, tweede lid, 13° van het voorontwerp van besluit artikel 27 van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 van overeenkomstige toepassing wordt verklaard voor wat betreft het hoofdbureau en de uitvoering van zijn opdrachten. Gelet op de opmerking van de Raad van State met betrekking tot de toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen

en het recht om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken en de vereiste machtiging daartoe, werd deze bepaling herbekeken en in voorliggend ontwerp van besluit niet hernomen omdat het gemeentelijk hoofdbureau geen toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen nodig heeft.

De Raad van State formuleert een opmerking bij artikel 35, tweede lid, van het voorontwerp van besluit, waarin wordt bepaald dat de voorzitter van de Vlaamse Commissie voor Volksraadplegingen wordt benoemd uit de magistraten van de Raad van State. De Raad van State stelt dat deze bepaling slechts kan worden genomen met toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, aangezien de magistraten bij de Raad van State onder de federale bevoegdheid ressorteren. Bovendien stelt de Raad van State dat deze bepaling niet zo mag worden gelezen dat ze zou toelaten dat de Vlaamse minister bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden zonder meer een magistraat van de Raad van State zou mogen aanwijzen om het voorzitterschap van de genoemde commissie op te nemen, maar enkel zo dat erbij een voorwaarde wordt ingesteld om als voorzitter ervan te kunnen worden benoemd.

Ter verduidelijking en om tegemoet te komen aan deze opmerking van de Raad van State wordt de betrokken bepaling herschreven.

Tot slot wordt het ontwerp van besluit aangepast naar aanleiding van een aantal technische opmerkingen.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Voor een nadere toelichting kan verwezen worden naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring van dit ontwerp van besluit (VR 2018 1603 DOC.0255/1).

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Voor een nadere toelichting kan verwezen worden naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring van dit ontwerp van besluit (VR 2018 1603 DOC.0255/1).

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Voor een nadere toelichting kan verwezen worden naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring van dit ontwerp van besluit (VR 2018 1603 DOC.0255/1).

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Voor een nadere toelichting kan verwezen worden naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring van dit ontwerp van besluit (VR 2018 1603 DOC.0255/1).

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS

Bijlagen:

- het goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen;
- Advies 63.197/3 van 4 mei 2018 van de Raad van State.